ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2023/124

od 17. siječnja 2023.

za potporu Haškom kodeksu postupanja i neširenju balističkih projektila u okviru provedbe Strategije EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništenje

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 28. stavak 1. i članak 31. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,

budući da:

(1) Europsko vijeće donijelo je 12. prosinca 2003. Strategiju EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništenje.

(2) Vijeće je 17. studenoga 2003. donijelo Zajedničko stajalište 2003/805/ZVSP ([1]) u kojem se Uniju poziva da uvjeri što je više moguće zemalja da potpišu Haški kodeks postupanja, a posebno one koje raspolažu balističkim projektilima. U tom zajedničkom stajalištu poziva se i na daljnji razvoj i provedbu tog kodeksa, posebno njegovih mjera za izgradnju povjerenja, te na promicanje što bliskijeg odnosa između tog kodeksa i sustava Ujedinjenih naroda koji se temelji na multilateralnim dogovorima o neširenju.

(3) U Globalnoj strategiji za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije iz 2016. naglašava se da će Unija pojačati svoj doprinos kolektivnoj sigurnosti.

(4) U Strateškom kompasu za sigurnost i obranu iz 2022. upućuje se na stalnu prijetnju širenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke te se u njemu izražava cilj Unije da ojača konkretna djelovanja Unije za potporu ciljevima razoružanja, neširenja i nadzora naoružanja.

(5) Vijeće je prethodno donijelo četiri odluke za potporu Haškom kodeksu postupanja i neširenju balističkih projektila: Odluku 2008/974/ZVSP ([2]), Odluku 2012/423/ZVSP ([3]), Odluku 2014/913/ZVSP ([4]) i Odluku (ZVSP) 2017/2370 ([5]) kako je izmijenjena odlukama (ZVSP) 2020/1066 ([6]) i (ZVSP) 2021/2074 ([7]),

([1]) Zajedničko stajalište Vijeća 2003/805/ZVSP od 17. studenoga 2003. o univerzalizaciji i jačanju multilateralnih sporazuma na području neširenja oružja za masovno uništenje i sredstava njihove isporuke (SL L 302, 20.11.2003., str. 34.).

([2]) Odluka Vijeća 2008/974/ZVSP od 18. prosinca 2008. za potporu Haškom kodeksu postupanja protiv širenja balističkih projektila u okviru provedbe Strategije EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništavanje (SL L 345, 23.12.2008., str. 91.).

([3]) Odluka Vijeća 2012/423/ZVSP od 23. srpnja 2012. o potpori neširenju balističkih projektila u okviru provedbe Strategije EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništavanje i Zajedničkog stajališta Vijeća 2003/805/ZVSP (SL L 196, 24.7.2012., str. 74.).

([4]) Odluka Vijeća 2014/913/ZVSP od 15. prosinca 2014. za potporu Haškom kodeksu postupanja i neširenju balističkih projektila u okviru provedbe Strategije EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništavanje (SL L 360, 17.12.2014., str. 44.).

([5]) Odluka Vijeća (ZVSP) 2017/2370 od 18. prosinca 2017. za potporu Haškom kodeksu postupanja i neširenju balističkih projektila u okviru provedbe Strategije EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništenje (SL L 337, 19.12.2017., str. 28.).

([6]) Odluka Vijeća (ZVSP) 2020/1066 od 20. srpnja 2020. o izmjeni Odluke (ZVSP) 2017/2370 za potporu Haškom kodeksu postupanja i neširenju balističkih projektila u okviru provedbe Strategije EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništenje (SL L 234 I, 21.7.2020. str. 1.).

([7]) Odluka Vijeća (ZVSP) 2021/2074 od 25. studenoga 2021. o izmjeni Odluke (ZVSP) 2017/2370 za potporu Haškom kodeksu postupanja i neširenju balističkih projektila u okviru provedbe Strategije EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništenje (SL L 421, 26.11.2021., str. 70.).

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

1. S ciljem provedbe Strategije EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništenje, Globalne strategije za vanjsku i sigurnosnu politiku Europske unije i Strateškog kompasa za sigurnost i obranu Unija operativnim djelovanjem nastavlja podupirati univerzalizaciju, potpunu provedbu i poboljšanje Haškog kodeksa postupanja.

2. Ciljevi djelovanja iz stavka 1. su:

(a) promicanje univerzalnog potpisivanja Haškog kodeksa postupanja,

(b) promicanje potpune provedbe Haškog kodeksa postupanja od strane država potpisnica; i

(c) doprinos boljem uključivanju Haškog kodeksa postupanja u napore za suzbijanje širenja balističkih projektila.

3. Detaljan opis djelovanja iz stavka 1. naveden je u Prilogu.

Članak 2.

1. Visoki predstavnik („VP”) odgovoran je za provedbu ove Odluke.

2. Tehničku provedbu djelovanja iz članka 1. izvršava zaklada *Fondation pour la Recherche Stratégique* (FRS).

3. FRS zadaću iz stavka 2. provodi pod odgovornošću VP-a. VP u tu svrhu sklapa potrebne aranžmane s FRS-om.

Članak 3.

1. Financijski referentni iznos za provedbu djelovanja iz članka 1. iznosi 1 042 614,72 EUR.

2. Rashodima koji se financiraju iz referentnog iznosa navedenog u stavku 1. upravlja se u skladu s postupcima i pravilima primjenjivima na opći proračun Unije.

3. Komisija nadzire pravilno upravljanje rashodima koji se financiraju referentnim iznosom iz stavka 1. Komisija u tu svrhu sklapa sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava s FRS-om. Sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava utvrđuje se da FRS treba osigurati vidljivost doprinosa Unije, u skladu s njegovom veličinom.

4. Komisija nastoji sklopiti sporazum iz stavka 3. što je prije moguće nakon stupanja na snagu ove Odluke. Ona obavješćuje Vijeće o svim poteškoćama u tom procesu i o datumu sklapanja sporazuma.

Članak 4.

1. VP izvješćuje Vijeće o provedbi ove Odluke na temelju redovitih izvješća FRS-a. Ta su izvješća temelj za evaluaciju koju provodi Vijeće.

2. Komisija pruža informacije o financijskim aspektima provedbe djelovanja iz članka 1.

Članak 5.

1. Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

2. Ova Odluka prestaje važiti 36 mjeseci nakon sklapanja sporazuma iz članka 3. stavka 3. Međutim, ona prestaje važiti šest mjeseci nakon datuma njezina stupanja na snagu ako se u tom razdoblju ne sklopi sporazum.

Sastavljeno u Bruxellesu 17. siječnja 2023.

Za Vijeće
Predsjednica
E. SVANTESSON

PRILOG

PROJEKTNI DOKUMENT

DJELOVANJE ZA POTPORU HAŠKOM KODEKSU POSTUPANJA I NEŠIRENJU BALISTIČKIH PROJEKTILA U OKVIRU PROVEDBE STRATEGIJE EU-a ZA SPREČAVANJE ŠIRENJA ORUŽJA ZA MASOVNO UNIŠTENJE (HCoC V.)

HR(2022) 287

1. **KONTEKST I OBRAZLOŽENJE**

Haški kodeks postupanja protiv širenja balističkih projektila („Kodeks" ili „HCoC") dogovoren je 2002. kako bi se suzbilo širenje balističkih projektila osposobljenih za isporuku oružja za masovno uništenje. Kodeks sadržava i mjere za izgradnju povjerenja kako bi se smanjio rizik od pogrešnog izračuna koji proizlazi iz probnih lansiranja balističkih projektila i lansiranja vozilâ za lansiranje satelitâ u miroljubive svrhe.

Dvadeset godina nakon njegova donošenja Kodeks je važniji nego ikad jer se balističke tehnologije i dalje razvijaju u mnogim regijama svijeta i s obzirom na to da je zbog napetosti među zemljama koje raspolažu tim tehnologijama svaki mehanizam transparentnosti i komunikacije ključan za izbjegavanje eskalacije. Iako Kodeks trenutačno broji 143 države članice, potrebni su dodatni napori za njegovu potpunu univerzalizaciju. Doprinos EU-a su ključne aktivnosti informiranja javnosti kako bi se promicala univerzalizacija Kodeksa te njegova provedba i integracija u širi režim neširenja oružja.

2. **OPĆI CILJ**

Opći je cilj ovog djelovanja doprinijeti međunarodnom miru i sigurnosti, povjerenju i transparentnosti te provedbi Strategije EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništenje promicanjem univerzalizacije, potpune provedbe i poboljšanja Kodeksa. Ovim će se djelovanjem upotpuniti i poduprijeti diplomatski angažman Unije s državama potpisnicama i državama koje nisu potpisnice Kodeksa.

3. **POSEBNI CILJEVI**

Posebni ciljevi djelovanja jesu:

(a) promicanje univerzalnog potpisivanja Kodeksa, među ostalim promicanjem dijaloga između država potpisnica i država koje nisu potpisnice Kodeksa;

(b) podupiranje potpune provedbe Kodeksa od strane država potpisnica;

(c) doprinos boljem uključivanju Kodeksa u napore za suzbijanje širenja balističkih projektila. On obuhvaća jačanje vidljivosti Kodeksa i podizanje svijesti javnosti o rizicima i prijetnjama koje predstavlja širenje balističkih projektila te istraživanje, posebno putem studija, dinamike širenja balističkih projektila, razvoja događaja u vezi sa svemirom i mogućnosti poboljšanja Kodeksa te promicanja interakcije između Kodeksa i drugih relevantnih multilateralnih instrumenata.

4. **OČEKIVANI REZULTATI**

(a) Rezultati povezani s univerzalizacijom Kodeksa sastojat će se od različitih aktivnosti informiranja javnosti. Cilj informativnih događanja bit će podizanje svijesti o širenju balističkih projektila i važnosti HCoC-a u području svemira, omogućavanje platforme stručnjacima za neformalnu razmjenu mišljenja o strateškim pitanjima, čime će se pomoći u izgradnji povjerenja među državama te promicanje ciljeva Unije u pogledu univerzalnosti Kodeksa. Konkretno, *Fondation pour la Recherche Stratégique* (FRS) organizirat će:

i. sastanke s dužnosnicima iz pet odabranih država koje nisu potpisnice te koje pokazuju potencijalni interes za pristupanje Kodeksu. Cilj aktivnosti informiranja bit će međuagencijski angažman na visokoj razini. Kako bi se osigurali kontinuitet i pružanje prilagođenih informacija, projekt će se pratiti tijekom cijele provedbe. Taj ciljani pristup temeljit će se na povratnim informacijama predsjedatelja, ESVD-a, neposrednog središnjeg kontakta (ICC) i država članica EU-a te će se, u onoj mjeri u kojoj će to biti moguće, podupirati njihove napore. Sastancima, prema potrebi, mogu prisustvovati predsjedatelj i predstavnici nekoliko država članica EU-a te država potpisnica.

ii. do pet regionalnih i/ili subregionalnih seminara u Latinskoj Americi i na Karibima, na Bliskom istoku, u Africi i jugoistočnoj Aziji. Takva događanja provode se u bliskoj suradnji s vladama zemalja domaćina i, prema potrebi, relevantnom akademskom zajednicom. Prioritet će se dati događanjima za države koje nisu potpisnice. Poseban naglasak stavit će se na sudjelovanje država potpisnica koje su „regionalni predvodnici" kako bi se razmotrili prioriteti i perspektive s regionalnog stajališta. Seminari će uključivati regionalne stručnjake, predstavnike regionalnih organizacija, stručnjake FRS-a, dužnosnike EU-a i država članica, predsjedatelja i ICC.

iii. izradit će se dva videozapisa kojima će se omogućiti širenje ciljanih informacija o Kodeksu. Oni će služiti kao pomoćni alat za aktivnosti univerzalizacije te će se upotrebljavati tijekom informativnih događanja i poslati ICC-u, predsjedatelju te, na dobrovoljnoj osnovi, državama potpisnicama za diplomatske demarševe o Kodeksu.

iv. dva popratna događanja posvećena Kodeksu, od kojih jedno na marginama Prvog odbora Opće skupštine UN-a u New Yorku 2024., a drugo na marginama drugog relevantnog multilateralnog događaja. Osim toga, na marginama multilateralnih događanja, kao što je Opća skupština UN-a, organizirat će se jedan diplomatski doručak ili ručak, ili više njih, kako bi se podržala suradnja predsjedatelja, ICC-a i/ili država članica EU-a i ciljanih država koje nisu potpisnice.

(b) Djelovanjem će se ostvariti rezultati koji će doprinijeti jačanju Kodeksa i općenito neširenja balističkih projektila. FRS će posebno podupirati ICC u utvrđivanju mogućih poteškoća u provedbi Kodeksa, davati stručne uvide te razmjenjivati analize i istraživanja, koje treba provesti, u vezi sa širenjem projektila i raketnom tehnologijom.

i. FRS će podupirati napore koje relevantni akteri ulažu u još učinkovitiju provedbu alata Kodeksa. Razradit će plan rada, posebno u suradnji s ICC-om, kako bi se pomoglo državama koje se suočavaju s poteškoćama u provedbi Kodeksa. Pomoći će ICC-u u ažuriranju i prevođenju „Priručnika za države potpisnice". Ova će se aktivnost provoditi kao potpora aktivnostima koje su već uspostavili ICC, predsjedatelj i druge države članice EU-a, prema potrebi te u onoj mjeri u kojoj je korisna za promicanje provedbe Kodeksa.

ii. FRS će organizirati tri popratna događanja na marginama redovitih godišnjih sastanaka HCoC-a u Beču kako bi se potaknula interakcija i razmjena mišljenja između dužnosnika koji prisustvuju sastanku, delegata u Beču iz država koje nisu potpisnice i stručnjaka koji rade na pitanjima širenja balističkih projektila.

iii. Organizirat će se neformalna radionica na kojoj će se raspravljati o praktičnim načinima poboljšanja provedbe Kodeksa, čime će se stvoriti prostor za raspravu o trenutačnim i budućim izazovima u pogledu Kodeksa, uz sudjelovanje svih državnih i nedržavnih aktera.

iv. FRS će u bliskoj suradnji s relevantnim tijelima organizirati posjet međunarodne skupine stručnjaka lokaciji za lansiranje svemirskih letjelica, u skladu s člankom 4. točkom (a) podtočkom ii. trećom alinejom Kodeksa, po mogućnosti u relevantnoj azijskoj zemlji.

(c) Djelovanjem će se ostvariti rezultati usmjereni na bolje uključivanje Kodeksa u napore za suzbijanje širenja projektila. Nastojat će se doprijeti do regionalnih stručnjaka za neširenje oružja, bolje iskoristiti društvene mreže za podizanje svijesti o Kodeksu, izgraditi mreže mladih stručnjaka i naglasiti važnost Kodeksa u području svemira.

i. Kako bi se osigurao taj cilj, stručnjaci FRS-a sudjelovat će u ključnim etapama međunarodnog programa za neširenje oružja s ciljem suzbijanja širenja oružja za masovno uništenje.

ii. FRS će povećati vidljivost projekta stvaranjem ažuriranog grafičkog identiteta, ažuriranjem i distribucijom letaka i paketa dobrodošlice, predstavljanjem projekta HCoC na društvenim mrežama i izradom biltena o provedenim aktivnostima. Ti će materijali ICC-u i predsjedatelju pomoći u provođenju njihove misije.

iii. FRS će osnovati *skupinu mladih* za razvoj stručnog znanja o pitanjima povezanima s projektilima. Ta bi se skupina sastajala dvaput uživo tijekom razdoblja provedbe i nekoliko puta putem interneta. Svaki sastanak bit će prilika da se članove skupine potakne na objavljivanje dokumenata. U *skupinu mladih*, otvorenu ciljanim državama potpisnicama i državama koje nisu potpisnice, bit će odabrano 15 članova. Skupina će se sastojati od mladih stručnjaka i studenata, a u odabiru će se uzeti u obzir geografska i rodna ravnoteža te raznolikost. Tom će se aktivnošću povećati znanje o Kodeksu tako što će se osigurati da predstavnici mlađih generacija uključeni u pitanja razoružanja i neširenja oružja diljem svijeta budu upoznati s posebnostima širenja projektila.

iv. Osim toga, FRS će razviti stručno znanje o balističkim projektilima, lansirnim sustavima i dinamici širenja. FRS će dodatno razviti bazu podataka o projektilima i lansirnim sustavima kako bi je ažurirao i povećati broj infografika na relevantnim internetskim stranicama. FRS će sastaviti/povjeriti sastavljanje triju istraživačkih dokumenta i triju kratkih dokumenta o tehničkim, pravnim ili političkim aspektima povezanima s Kodeksom, koji bi se mogli povezati s relevantnim prethodno opisanim informativnim događanjima i tematskim radionicama, te objaviti te dokumente.

5. **KRAJNJI KORISNICI**

(a) Države potpisnice i države koje nisu potpisnice Kodeksa;

(b) vladini dužnosnici, oblikovatelji politika, regulatorna tijela, stručnjaci, posebno predstavnici mlađe generacije stručnjaka;

(c) međunarodne, regionalne i podregionalne organizacije;

(d) akademska zajednica i civilno društvo, posebno predstavnici mlađe generacije stručnjaka;

(e) predsjedatelj HCoC-a;

(f) neposredni središnji kontakt HCoC-a (austrijsko Ministarstvo vanjskih poslova).

6. **MJESTO ODRŽAVANJA**

FRS će u dogovoru s relevantnim službama ESVD-a odabrati potencijalna mjesta održavanja sastanaka, radionica i drugih događanja. Kriteriji koji se upotrebljavaju za odabir mjesta obuhvaćaju spremnost i predanost određene države ili međuvladine organizacije u određenoj regiji da bude domaćin događanja. Određene lokacije posjeta zemljama ili aktivnosti za pojedine zemlje ovisit će o pozivima zainteresiranih država ili međuvladinih organizacija. Iako je vrijednost sastanaka i događanja uživo od ključne važnosti, virtualni sastanci organizirat će se prema potrebi kako bi se osigurala troškovna učinkovitost.

7. **TRAJANJE**

Ukupno procijenjeno trajanje djelovanja iznosi 36 mjeseci.